

KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

**AUDITO ATASKAITA
KĖDAINIŲ RAJONO KULTŪROS POLITIKOS ĮGYVENDINIMAS KULTŪROS
ĮSTAIGOSE**

2009 m. lapkričio 30 d. Nr.VA-6
Kėdainiai

Auditas atliktas, vykdant
savivaldybės kontrolierės Zitos Valiauskienės
2009-10-09 įsakymą Nr. K1-21

Auditą atliko vyriausioji specialistė
Angelina Gadeikienė

Auditas pradėtas 2009-10-12
Auditas baigtas 2009-11-20

AUDITO APIMTIS IR PROCESAS

Audito objektas - kultūros politikos įgyvendinimas.

Audito subjektas - Kėdainių rajono savivaldybės administracija, Švietimo ir kultūros departamentas

Audito tikslas - įvertinti rajono kultūros politikos įgyvendinimą ir pateikti rekomendacijas dėl kultūros politikos įgyvendinimo tobulinimo. Siekdami šio tikslo nagrinėjome: ar pakankamai reglamentuotas kultūros politikos įgyvendinimas Lietuvoje, ar efektyvi ir koordinuota už kultūros politikos formavimą ir įgyvendinimą atsakingų įstaigų veikla rajone.

Audito aplinka. Už kultūros politikos formavimą ir įgyvendinimą Lietuvoje atsakingos skirtingų lygių institucijos:

- Seimas atsakingas už kultūros politikos įstatymų bazės formavimą,
- Vyriausybė numato pagrindinius kultūros srities tikslus ir priemones jiems pasiekti,
- Kultūros ministerija tiesiogiai atsakinga už nacionalinės kultūros politikos planavimą, koordinavimą, stebėseną, finansavimą ir įgyvendinimą,
- Apskričių viršininkų administracijos organizuoja bendrosios kultūros politikos vykdymo priežiūrą,
- Savivaldybės atsakingos už gyventojų bendrosios kultūros ugdymą ir etnokultūros puoselėjimą.

Kultūros ministerija, savivaldybė kultūros politikos įgyvendinimą siekia finansuodamos įstaigų projektus. Taip siekiama skatinti meno įvairovę, kūrybinę veiklą aktyvesnį dalyvavimą rajono kultūriniam gyvenime, sudaryti palankesnes kūrybos sąlygas.

Vertinimo kriterijai:

- rajono biudžeto lėšų dalis skirta M. Daukšos viešajai bibliotekai, Krašto muziejui, kultūros centrams,
- savivaldybės kultūros politikos tikslai vertinant savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros departamento kultūros skyriaus veiklą, veiksmų derinimą su kultūros įstaigomis siekiant šių tikslų.

Audito procesas. Audito metu nagrinėjome:

- Lietuvos kultūros politikos nuostatus, kurie yra pagrindinis teisės aktas, reglamentuojantis kultūros politikos įgyvendinimą,
- teisės aktus, reglamentuojančius:
 - bendruosius Lietuvos kultūros politikos tikslus, uždavinius, prioritetus ,
 - kultūros politikos įgyvendinime dalyvaujančių subjektų veiklą,
 - savivaldybių administracijų įgaliojimus ir funkcijas kultūros politikos įgyvendinimo klausimais,

- rajono savivaldybės tarybos sprendimus,
- rajono savivaldybės kultūros politikos tikslus, uždavinius, prioritetus.

Audito įrodymams gauti:

- atlikome auditus Kėdainių, Josvainių, Truskavos, Šėtos kultūros centruose, Surinkome informaciją apie gaunamas lėšas projektų įgyvendinimui:

- M. Daukšos viešosios bibliotekos,
- Krašto muziejaus,
- Kultūros centrų.

Ruošdami audito ataskaitą, naudojome:

- Lietuvos Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos 2009-10-22 pažymoje „Dėl Kėdainių rajono savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešosios bibliotekos veiklos“ pateiktais duomenimis.

- Rajono savivaldybės administracijos centralizuoto vidaus audito skyriaus pateikta informacija apie atliktus auditus Krakių Akademijos kultūros centruose.

Audito metu bendravome su Kėdainių rajono savivaldybės Švietimo ir kultūros departamento Kultūros skyriaus vedėju, atsakingu už rajono kultūrinės veiklos strateginį planavimą.

Audito įrodymai gauti taikant patvirtinimo, patikrinimo (rašytinių dokumentų nagrinėjimo), apklausos (klausimynai) ir analitinės procedūras.

Atlikdami auditą laikėmės prielaidos, kad pateikti duomenys yra teisingi, dokumentai - išsamūs ir galutiniai, o dokumentų kopijos atitinka originalus.

Auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais.

AUDITO REZULTATAI

1. Kultūros politikos formavimas ir reglamentavimas

Kultūros politika yra svarbi visuomenės gyvenimo dalis, kurios skatinimas daro teigiamą įtaką šalies ūkiui, ekonomikos ir visuomenės raidai, tačiau esamas kultūros politikos reglamentavimas nesudaro prielaidų efektyviam, koordinuotam ir sklandžiam principo vykdymui.

2009-05-29 Valstybės kontrolės ataskaitoje pažymėta, kad Respublikos mastu „Esant nepakankamai reglamentuotam kultūros politikos įgyvendinimui, nesudaromos prielaidos užtikrinti efektyvų, tikslingą ir koordinuotą kultūros politikos tikslų siekimą, institucijų bendradarbiavimą, efektyvų lėšų panaudojimą ir šių procesų stebėjimą, nes nepatvirtintas planavimo dokumentas, apjungiantis kultūros politikos strategines, valdymo bei finansavimo kryptis, tikslus, priemones, prioritetus, kultūros srities programas ir kuris būtų privalomas įvairaus lygio institucijoms, siekiant bendrųjų politikos tikslų. Bendrų priemonių, valstybės kultūros politikos tikslams ir uždaviniams įgyvendinti“.

Strategija parengta :

- atsižvelgiant į Valstybės ilgalaikės raidos strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX - 1187, Lietuvos kultūros politikos nuostatas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 542, parengta Kėdainių rajono savivaldybės 2007 - 2011 m. kultūrinės veiklos strategija.

Kultūros politikos tikslai:

1. išsaugoti ir puoselėti nacionalinės kultūros tapatumą,
2. skatinti kūrybinę veiklą ir meno įvairovę, plėtoti informacinę visuomenę,
3. skatinti nacionalinės kultūros atvirumą,
4. sudaryti visuomenei sąlygas dalyvauti kultūroje ir ją vartoti

Kėdainių rajono kultūros politika reglamentuojama Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų, kitų teisės aktų, taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklos programų nuostatais, rajono tarybos sprendimais. Rajono savivaldybei, siekiančiai kultūros politikos tikslų, pagrindinės strateginės kryptys numatytos Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje (Lietuvos Respublikos Seimo 2002-11-12 nutarimas Nr. IX-1187 „Dėl valstybės ilgalaikės raidos strategijos“). Nagrinėjamam klausimui svarbūs ir Lietuvos kultūros politikos nuostatai (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 542 „ Dėl Lietuvos kultūros politikos nuostatų). Tai pagrindinis kultūros politikos dokumentas, kuriuo siekiama sudaryti sąlygas kryptingai ir suderintai valstybės, savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių ir nevyriausybinių organizacijų, taip pat visuomenės kultūrinei veiklai.

Pagrindinė strategijos vykdymą organizuojanti ir koordinuojanti institucija - Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros departamentas. Pagrindiniai partneriai - Kultūros ministerija, Lietuvos liaudies kultūros centras, Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Vidaus reikalų ministerija, rajono savivaldybės kultūros, švietimo įstaigos. Įgyvendinant strategiją bendradarbiaujama su seniūnijomis ir jų teritorijoje esančiomis įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis.

Siekiant efektyviai ir rezultatyviai formuoti ir įgyvendinti kultūros politiką, svarbi koordinuota joje veikiančių kultūros subjektų veikla, nustatyti ir įgyvendinami bendrieji jų veiklos tikslai. Kad tikslai ir principai būtų įgyvendinami efektyviai, kryptingai ir koordinuotai, 2006-12-22 Kėdainių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS - 535 patvirtinta Kėdainių rajono savivaldybės 2007 - 2011 m. kultūrinės veiklos strategija. Strategijos paskirtis - numatyti tolesnes savivaldybės kultūros plėtros 2007 - 2011 metų strategines kryptis, jų įgyvendinimo priemones, laukiamus rezultatus. Vertinant priemonių planą, mūsų nuomone, netinkamai pasirinkti vertinimo kriterijai. Negalime jais vadovautis vertindami priemonių plano įgyvendinimą, todėl, kad tai įgyvendinimo priemonės, bet ne vertinimo kriterijai.

Pasirinkti vertinimo kriterijai:

„Kalėdiniai žaislai iš šiaudų ir kitokių medžiagų“

„Mūsų močiucių mezgimo raštai“

2. Kultūros politikos įgyvendinimas

2009 m. sausio 1 d. Kėdainių rajone gyveno 64227 gyventojai. Kėdainių rajono bendruomenė pakankamai sėsli, vadinasi yra susiformavusios kultūrinės tradicijos, papročiai. Gyventojų išsilavinimas, užimtumas, tautinė sudėtis lemia kultūrinius poreikius. Kėdainių rajono savivaldybės gyventojų tautinė sudėtis pagal 2001 metų visuotinio gyventojų surašymo duomenis leidžia daryti prielaidą, kad rajone gyvena 95,46 proc. lietuvių ir 4,54 kitų tautybių gyventojai. Teikiamų kultūrinių paslaugų įvairovė ir kokybė sietina su gyventojų išsilavinimo lygiu.

2.1. Kėdainių rajono savivaldybės bendruomenės kultūrinių poreikių tenkinimas.

Kėdainių rajono savivaldybėje veikia savarankiškos kultūros įstaigos: Krašto muziejus, šeši Kultūros centrai, Mikalojaus Daukšos viešoji biblioteka. Kaimiškose seniūnijose su kultūros centrais bendradarbiauja ir kartu vykdo kultūrinę veiklą 48 bendruomenių centrai.

Kėdainių rajono savivaldybės administracija ir rajono biudžetinės kultūros įstaigos, atsižvelgdamos į valstybės kultūros politikos nuostatas, galiojančius teisės aktus ir rajono

savivaldybės plėtros strategiją, siekia užtikrinti kokybišką rajono gyventojų kultūrinių poreikių tenkinimą, istorinių ir etnokultūrinių tradicijų tęstinumą, puoselėti kultūros paveldą.

KRAŠTO MUZIEJUS

Muziejus - juridinis asmuo, veikiantis kaip biudžetinė įstaiga, kurio svarbiausia veikla yra kaupti, saugoti, restauruoti, tirti, eksponuoti bei populiarinti materialines ir dvasines kultūros vertybes bei gamtos objektus.

Kėdainių rajono savivaldybės muziejaus padaliniai: Daugiakultūrinis centras, Kunigaikščių Radvilų mauzoliejus, J. Paukštelio namai, V. Ulevičiaus medžio skulptūrų muziejus, 1863 m. sukilimo muziejus, Arnetų namai. Visi padaliniai vykdo skirtingas funkcijas:

- Krašto muziejuje veikia ekspozicijos, saugomi eksponatai, vykdoma mokslinė-tiriamoji veikla, rengiamos ekskursijos, edukacinės pamokos,
- Daugiakultūriame centre rengiamos keičiamos parodos, vyksta įvairūs kultūriniai renginiai, vyksta klasikinės ir džiazo muzikos koncertai, edukacinės pamokos, vyksta klubinė įvairių kūrėjų, tautinių bendrijų ir nevyriausybinių organizacijų veikla,
- J. Paukštelio namuose rengiami įvairūs kultūriniai ir literatūriniai renginiai, edukacinė veikla, rengiamos parodos, veikia J. Paukšteliiui skirta ekspozicija,
- Kunigaikščių Radvilų mauzoliejuje rengiamos ekskursijos ir įvairūs renginiai,
- V. Ulevičiaus medžio skulptūrų muziejuje eksponuojami tautodailininko sukurti darbai,
- Paberžės 1863 m. sukilimo muziejuje veikia sukilimui skirtos ekspozicijos, parodos, įvairūs renginiai, organizuojamos parodos.
- Arnetų namas, jame ruošiamasi įkurti XVII-XIX a. Kėdainių miestietiškos kultūros centrą, vyksta rekonstrukcija.

Bendra kultūros situacija, kultūros pasiūla ir pati kultūrinė praktika formuoja ir įtakoja kultūrinius poreikius. Aptariant Kėdainių rajono gyventojų kultūrinius poreikius bei jų tenkinimo ypatumus, vienas iš svarbiausių rodiklių - veikiančių kultūros *įstaigų lankymas* bei jų veiklos vertinimas.

Kėdainių krašto muziejuje apsilankė lankytojų

Metai	Bendras lankytojų skaičius	Pavieniai lankytojai	Organizuoti lankytojai		Edukacinių užsiėmimų dalyvių skaičius	Muziejaus Renginių lankytojų skaičius
			Iš viso	Iš jų moksleiviai		
2007	31494	2752	15339	5300	6192	7211
2008	34277	4073	18490	9590	4112	7602
2009 1 pusr.	14398					

Kėdainių krašto muziejuje yra 28 etatai, dirba 29 darbuotojai, iš jų 15 kultūros ir meno darbuotojai.

Muziejus gana aktyviai vykdo mokslinę tiriamąją istorinę, archeologinę ir etnografinę veiklą. Specialistai skaito pranešimus tarptautinėse mokslinėse konferencijose, įvairiuose leidiniuose publikuojami straipsniai apie Kėdainių miesto raidą, škotų ir žydų bendruomenių istoriją, etninę kultūrą. Vykdoma daug projektų: istorine, daugiakultūrine, etnine, vaikų meninio ugdymo, nekomercinės kultūros ir profesionalaus meno sklaidos. Muziejus dalyvauja įvairių tarptautinių ir respublikinių fondų bei programų konkursuose.

Dalyvavo Lietuvos kultūrai ir istorijai nusipelnusių asmenybių jubiliejinių datų minėjimo projekte. Renginiams, skirtiems Adamo Freigano 400-osioms gimimo metinėms Lietuvos Respublikos Kultūros ministerija skyrė 7000 Lt.

Muziejaus rinkinyje yra 37697 saugomi eksponatai (pagrindiniame fonde - 27812, pagalbiniame fonde - 9885), suskirstyti į istorijos - etnografijos, raštijos, fotografijos, dailės, numizmatikos ir pagalbinį skyrius.

Muziejus iš savo asignavimų nuolat skiria lėšas eksponatų restauravimui. Kasmet didėja restauruojamų eksponatų skaičius, tačiau lėšų tam nepakanka. Šiuo metu muziejaus fonduose yra 126 eksponatai, kuriuos būtina restauruoti. 2008 metais restauruota 11 vienetų, 2009 m.- 4 vnt., (nesumokėta už darbą). 2009 m. asignavimai savarankiškoms funkcijoms atlikti – 666,0 tūkst.Lt, iš jų 433,1 tūkst. Lt, arba 65 proc. skirta darbo užmokesčiui. Prekės ir paslaugos (apmokamos šildymo -5,7 proc., elektros energijos - 2,1 proc., ryšių - 2,3 proc., transporto išlaikymo - 2,3 proc., **kitos paslaugos 21,1 tūkst. Lt - 3 proc.- iš kurių galima mokėti už muziejinių eksponatų restauravimą**).

Persikėlus į dabar esamas patalpas, lyginant su senosiomis, žymiai sumažėjo saugyklų plotas. Programos priemonių plane numatyta paruošti Krašto muziejaus eksponatų ir fondų saugyklų modernizavimo investicinį projektą 2007-2014 m. Lietuvos muziejų modernizavimo programai. Tačiau tam tikslui neskirtas finansavimas. 2009-06-15 pasirašyta Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo projekto įgyvendinimo paramos sutartis Nr.2004-LT00074-IP-2EEE / VP-420 dėl projekto 1863 m. sukilimo muziejaus rekonstrukcijos. Projektas įgyvendinamas iki 2011m.sausio 31 d.. Bendra projekto išlaidų suma 622 854 eurai, arba 2 150 590,29 Lt.

**Kėdainių krašto muziejaus projektams įgyvendinti skirtos lėšos,
paramos - labdaros lėšos**

Lt

2008 m.		2009 m. (iki spalio 1 d.)	
gauta	panaudota	gauta	panaudota
Projektams			
77490	77490	87780	69255
Parama- labdara (tikslinė paskirtis)			
8035	8035	5600	5600

Projektams įgyvendinti bei labdaros - paramos lėšos naudojamos pagal tikslinę paskirtį.

Išvada:

Įvairių muziejinių eksponatų restauravimui nepakanka biudžetinių lėšų, 2009 m. restauruoti tik 4 vnt., būtina restauruoti 126 vnt.

Per mažos fondų saugyklų patalpos.

MIKALOJAUS DAUKŠOS VIEŠOJI BIBLIOTEKA

Kėdainių rajono savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešoji biblioteka vienintelė įstaiga rajone, kurios 39 bibliotekų tinklas apima visą rajoną.

Pagrindiniai veiklos programos tikslai:

- gerinti bibliotekos paslaugas, rajono gyventojų prieigą prie įvairių informacijos šaltinių,
- tenkinti ir ugdyti gyventojų komunikacinius, informacinius, profesinius, kultūrinius, skaitymo poreikius,
- kaupti, saugoti, organizuoti ir pateikti vartotojams rašytinį ir kitokį kultūros paveldą, fiksuotą įvairiose laikmenose. Sudaryti sąlygas savarankiškai mokytis, tobulėti visą gyvenimą,
- kaupti, saugoti, Kėdainių krašte išleistus dokumentus ir skleisti informaciją apie Kėdainius, jo kraštą, įstaigas, žmones.

Viešoji biblioteka nuolat ieško galimybių kaip pagerinti gyventojų galimybes naudotis viešąja biblioteka, jos fondais, įvairiais informacijos šaltiniais:

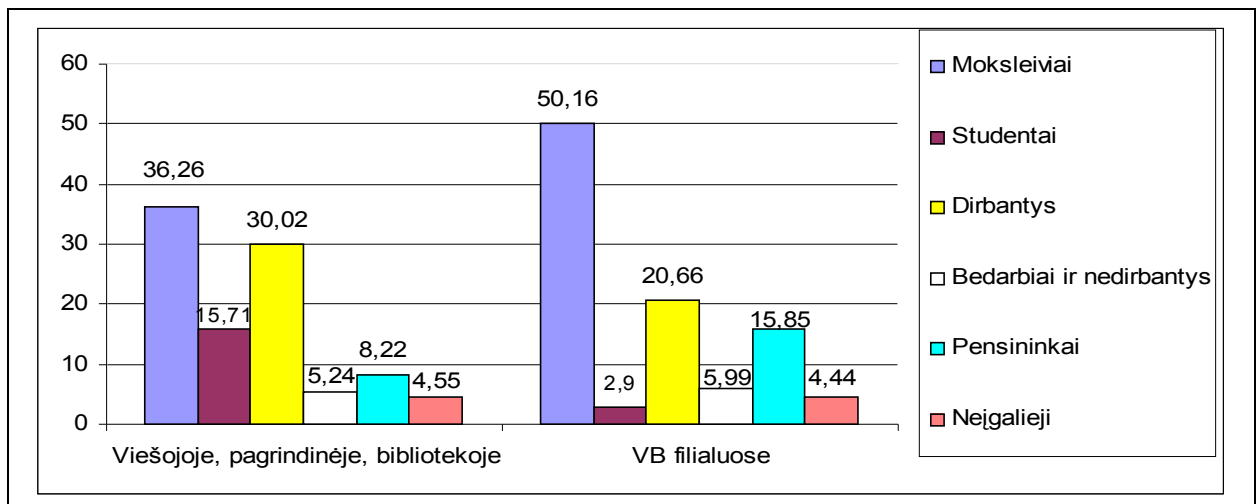
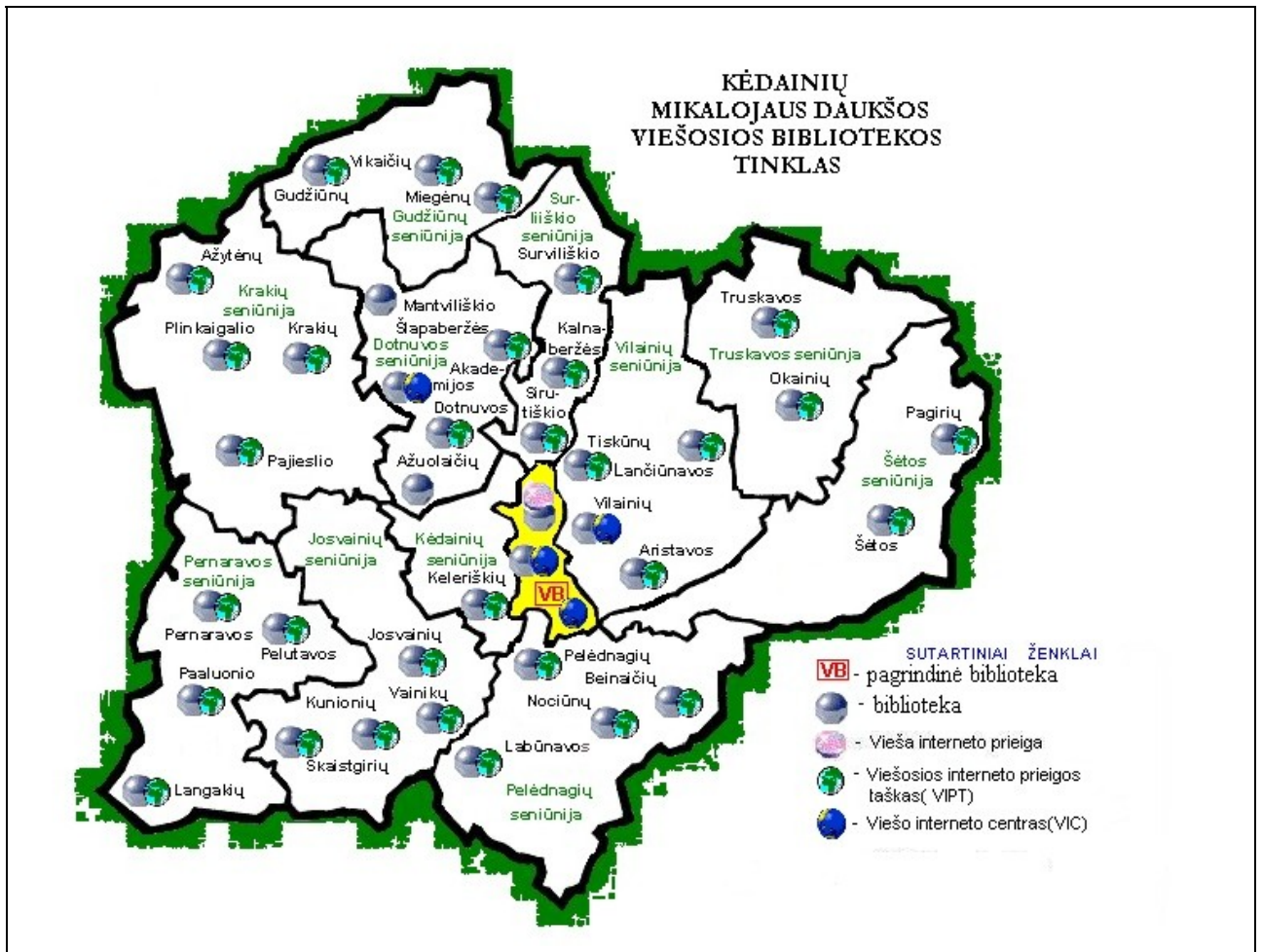
- naujai sukurtas viešosios bibliotekos tinklalapis su naujomis paslaugomis: klausk bibliotekininko, VB darbuotojams ir kitomis;
- VB ir jos filialuose įsteigtos 36 viešos interneto prieigos. Nuo 2004 m. visa naujai gauta ir turima įvairių mokslo šakų literatūra detalai atskleidžiama kompiuteriniame viešosios bibliotekos kataloge, bibliotekos tinklalapyje, prieinamame visiems interneto vartotojams. Skenuojami ir prie įrašų prisegami knygų turiniai;
- Suvestiniame viešosios bibliotekos kataloge sukaupta informacija apie visas viešojoje bibliotekoje ir jos filialuose nuo 1997 metų gautas ir sukaupias knygas su nuskenuotais turiniais;
- VB kataloge ir tinklalapyje nuolat papildoma duomenų bazė apie Kėdainius ir kėdainiečius. Ji prieinama visiems interneto vartotojams;
- kompiuteriais, internetu VB ir 35 jos filialų viešose interneto prieigose naudojosi 45 proc. visų VB ir jos filialuose 2008 m. užregistruotų vartotojų;
- vaikų užimtumo dienos centre rodomi filmukai vaikams, vyksta vaikiškų knygelių garsiniai skaitymai;

Viešojoje bibliotekoje nuo 2006m. (2006-12-22 rajono tarybos sprendimu Nr. TS- 528) iki 2009-09-01 (2009-09-25 rajono tarybos sprendimu Nr. TS- 250) patvirtintas 72,5 darbuotojų etatų skaičius, faktiškai bibliotekoje 2009m. pradžioje dirbo 77, šiuo metu dirba 72 darbuotojai.

Viešoji biblioteka veiklos programos tikslams ir uždaviniams sėkmingai įgyvendinti kartu su Kultūros ministerija ir M.Mažvydo biblioteka vykdo tęstinius projektus. Kultūros ministerija tiekia kompiuterinę techniką, M. Mažvydo biblioteka diegia integralią bibliotekų informacinę sistemą LIBIS. Kultūros ministerija 2008 m. spaudiniams pirkti skyrė 153180,0 Lt, 2009 m. - 56450,0 Lt.

Vidaus reikalų ministerija tęsia „Viešųjų prieigos taškų tinklo plėtrą“. 2008 metais 19 kaimo filialų atvežta kompiuterinės technikos ir baldų už 301992,91 Lt.

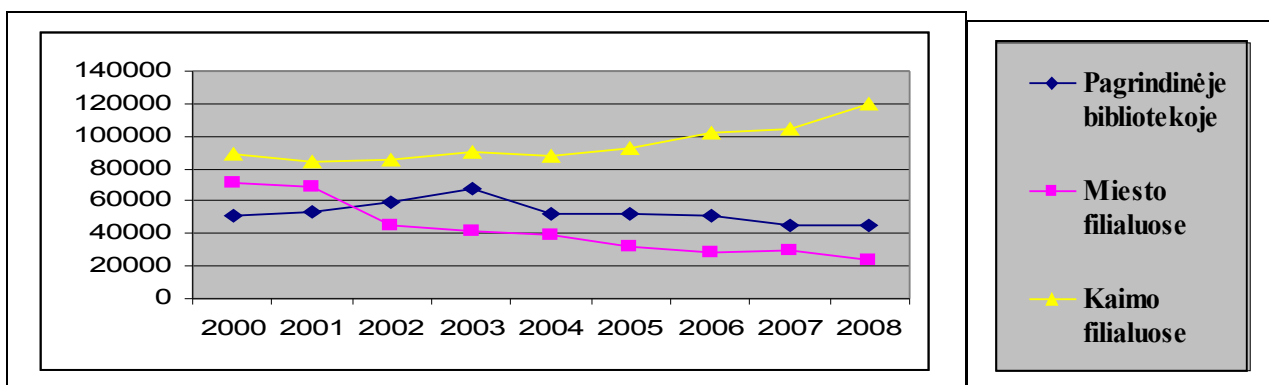
Informacija apie Kėdainių rajono savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešosios bibliotekos vartotojų kontingentą ir lankytojų skaičiaus pokyčius

1 grafikas. VB 2008 m. užregistruotų vartotojų kontingentas %

VB paslaugomis naudojasi viso rajono, visų socialinių grupių, miesto bei kaimų gyventojai (žr. 1 grafiką). Tarp VB vartotojų daugiausia besimokančiųjų. Moksleiviai ir studentai 2008 m.

sudarė – 51,97 %, dirbantieji – 30,02 %, pensininkai – 8,22 %, bedarbiai ir nedirbantys – 5,24 %, neįgalūs – 4,55 % visų pagrindinėje bibliotekoje 2008 m. užregistruotų vartotojų. Pagrindinės bibliotekos ir filialų vartotojų sudėtis panaši. Skirtumas tas, kad filialuose tarp vartotojų užregistruota daugiau pensininkų (15,85 %) ir mažiau dirbančių (20,66 %), moksleivių ir studentų – 53,06 %, neįgalių – 4,44 %, bedarbių – 5,99 %.

2 grafikas. Apsilankymų skaičius 2000 – 2008 m.

Pagrindinėje bibliotekoje ir miesto filialuose mažėja lankytojų skaičius, kadangi treči metai vyksta viešosios bibliotekos pastatų renovacija.

1 priede palyginimui pateikta respublikos viešųjų bibliotekų pagrindinių rodiklių palyginimo lentelė, kurioje matosi, kad Kėdainių rajono vartotojų skaičius vienam filialui mažiausias :

- rajone - 279, respublikoje - 363,
- vartotojų skaičius mieste - 1333,3, respublikoje -2378,9,
- vartotojų skaičius kaime - 191,1, respublikoje -229,5.

Lietuvos Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos 2009-10-22 pažymoje atkreiptas dėmesys į tai, kad Kėdainių rajono savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešojoje bibliotekoje nuo 2000 m. iki 2008 m. vartotojų skaičius sumažėjo 48,9 proc. Tokio vartotojų mažėjimo nebuvo nei viename rajone. Mažėjimo priežastis - mokamų paslaugų atsiradimas ir nepagrįstai dideli jų įkainiai. Paslaugų įkainiai patvirtinti 2005 m. gruodžio 16 d. ir nuo to laiko nepakeisti. Neatsižvelgta į 2006 m. rugsėjo 9 d. Kultūros ministerijos raštą „Dėl bibliotekų teikiamų mokamų paslaugų“, kuriame akcentuojama, kad šalyje mažėja vartotojų skaičius ir rekomenduojama savivaldybių viešosioms bibliotekoms, rajonų savivaldybių merams, paslaugas apmokestinti remiantis protingumo kriterijumi: vieningas skaitytojo pažymėjimas turėtų būti išduodamas už vienkartinį mokestį neribotam laikui, vienkartinį skaitytojo pažymėjimą, galiojantį tik vienoje bibliotekoje, siūloma naikinti. Kėdainių SVB vieningas skaitytojo pažymėjimas kainuoja 10 Lt , galioja 2 metus. Kitose bibliotekose - galioja neribotą laiką. Kėdainių rajono viešojoje bibliotekoje

praktikuojami ir vienkartiniai skaitytojų bilietai, kurių kaina 1 Lt. Lokalus skaitytojų pažymėjimas suaugusiems vartotojams kainuoja 6 Lt vieneriems metams, vaikams 3 Lt. Tai didžiausios patvirtintos paslaugų kainos lyginant su kitomis šalies bibliotekomis. Vidutiniškai Skaitytojo bilietas suaugusiam - 3Lt, vaikams- 1,5 Lt.

Pristatant Kultūrinės veiklos Kėdainių rajono savivaldybės 2008 metų ataskaitą, kultūros tarybos pirmininkas Romualdas Lengvinas atkreipė dėmesį, kad biblioteka turi išlikti „ne kompiuterio, bet knygos įstaiga“. Buvo pasiūlyta didžiausią dėmesį skirti skaitymo propagavimui, knygai, rašytiniam žodžiui.

Išvada:

Dėl nepagrįstai didelių įkainių mažėja Kėdainių Viešosios bibliotekos ir jos filialų vartotojų skaičius, Kėdainių mieste Viešosios bibliotekos vartotojų skaičius mažesnis už šalies vidurkį 47 proc.

Viešosios bibliotekos renovacijos darbai besitęsiantys trejus metus suteikia daug nepatogumų bibliotekos lankytojams, turi įtakos vartotojų skaičiaus mažėjimui.

Bibliotekos tinklalapyje trūksta informacijos apie teikiamas paslaugas, jų kainas.

KULTŪROS CENTRAI

2006-10-27 rajono tarybos sprendimu TS- 464 vadovaudamasi Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 3 straipsnio 2 dalimi ir 5 straipsniu, Civilinio kodekso 2.59, 2.60, 2.62 straipsniais, Vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 10 dalimi, 17 straipsnio 28 dalimi ir 11 straipsnio 2 dalimi, Kultūros centrų įstatymo 14 straipsnio 1 ir 7 dalimis, Kategorijų suteikimo kultūros centrams kriterijais, patvirtintais Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2004 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. ĮV-442, Kėdainių rajono savivaldybės taryba nusprendė nuo 2007 m. sausio 1 d. įsteigti šiuos viešuosius juridinius asmenis, kurių teisinė forma yra savivaldybės biudžetinės įstaigos, ir patvirtino pridedamus nuostatus:

1. Akademijos kultūros centras;
2. Josvainių kultūros centras;
3. Krakių kultūros centras;
4. Šėtos kultūros centras;
5. Truskavos kultūros centras.

Kultūros centrams suteikė antrąją kategoriją.

Kultūros centras - įstatymų nustatyta tvarka įsteigtas ir šio įstatymo nustatyta tvarka pripažintas juridinis asmuo, kuris savo veikla puoselėja etninę kultūrą, mėgėjų meną, kuria menines programas, plėtoja švietėjišką (edukacinę), pramoginę veiklą, tenkina bendruomenės kultūrinius poreikius ir organizuoja profesionalaus meno sklaidą.

Savivaldybės kultūros centrui finansuojami iš valstybės ar savivaldybės biudžeto.

Kaimiškose seniūnijose veikia bendruomenės centrai. Bendruomenės centrai tenkina dažniausiai vienos seniūnijos gyvenvietės gyventojų kultūrinius poreikius.

Tinkama klubinių įstaigų materialinė bazė ir patalpų būklė - svarbus darbo sąlygų ir teikiamų kultūrinių paslaugų kokybės veiksnys. Kėdainių rajono kultūros centrai ir jų filialai užima 19 pastatų. Šiuo metu 2 iš jų remontuojami savivaldybės biudžeto lėšomis. 5 - būtina rekonstrukcija ar kapitalinis remontas, 1 įrašytas į kultūros centrų modernizavimo programą. 11 pastatų šildomi, 7 šildomi tik renginių metu, 2 nešildomi visiškai.

Kultūros tarybos pirmininko pavaduotojas Julius Lukoševičius pristatant 2008 metų kultūrinės veiklos programą pabrėžė, kad „šiandieninė kultūros įstaigų materialinė bazė yra itin prasta lyginant su švietimo įstaigomis. Būtina peržiūrėti investicijas ir pagal galimybes gerinti kultūros darbuotojų darbo sąlygas.“

Pastatų būklės ir materialinės bazės atitiktis kultūros centrų standartams įrodo, kad 26 proc. kultūros įstaigų patalpų būklė yra bloga, joms sutvarkyti reikia didelių investicijų.

Viena svarbiausių teikiamų kultūrinių paslaugų kokybės sąlygų - kultūros darbuotojų profesinė kompetencija.

Klubinių kultūros įstaigų darbuotojai

Įstaigos pavadinimas	Metai				
	2006	2007	2008	2009	Nuo 2010 m. sausio 1 d.
	Darbuotojų etatų sk.	Darbuotojų etatų sk.	Darbuotojų etatų sk.	Darbuotojų etatų sk.	Darbuotojų etatų sk.
	2006-12-22 Nr. TS-528	2007-07-12 rajono tarybos sprendimas Nr. TS-258	2008-10-24 rajono tarybos sprendimas Nr. TS-281	2009-09-25 rajono tarybos sprendimas Nr. TS-250	2009-09-25 rajono tarybos sprendimas Nr. TS-250
Kultūros centras	40	40	43	43 (faktiškai 41,5 1,5 laisvas etatas)	37
Akademijos kultūros centras	14	14	14,75	14,75 (faktiškai 13,5, 1,25 laisvas etatas)	12,5
Josvainių kultūros centras	6,25	6,25	7	7 (faktiškai 6,5, 0,5 laisvas etatas)	6,5
Krakių kultūros centras	8,75	9	10,25	10,25 (faktiškai 9,25, 1 laisvas etatas)	8,75
Šėtos kultūros	5,25	5,25	6,5	6,5 (faktiškai, 5,25)	6

centras				1,25 etatas)	laisvas
Truskavos kultūros centras	4,25	4,25	5,5	5,5	5,5
Iš viso:	78,5	78,75	87	87	76,25
				5,5 laisvi etatai	10,75 sumažės

Rajono tarybos 2006-12-22 sprendimu Nr. TS-528 kultūros centrams patvirtinti 78,5 etatai, 2007 -07-12 sprendimu Nr. TS - 258, 2007 metais rajono kultūros centrams patvirtinti 78,75 etato (padidėjo 0,25 etato Krakių kultūros centrui). 2008 metais etatų skaičius padidėjo 8,25 etato, padidintas etatų skaičius visiems kultūros centrams. 2009 metais etatų skaičius liko tas pats. Šiuo metu kultūros centruose 5,5 etato laisvi. Nuo 2010 metų sausio 1 d. etatų skaičius sumažės 10,75 etato (12 proc.). Tas pats etatų skaičius liks tik Truskavos kultūros centre.

Kultūros centruose 39 proc. specialistų su aukštuoju išsilavinimu, 23 proc. su aukštesniuoju išsilavinimu.

Atkreipiame dėmesį, kad Kėdainių rajone *nevykdomas* Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymas 2004-12-31 Nr. ĮV-441 „Dėl valstybės ir savivaldybių kultūros centrų kultūros ir meno darbuotojų atestavimo nuostatų tvirtinimo“. Atestavimo tikslai:

- skatinti darbuotoją nuolat kelti kvalifikaciją, tobulinti profesinį meistriškumą,
- didinti kiekvieno darbuotojo atsakomybę už darbo rezultatus,
- įvertinti darbuotojo profesinį pasirengimą ir profesinę patirtį,
- sudaryti prielaidas darbuotojui gauti atlyginimą, atitinkantį jo kvalifikaciją ir darbo sudėtingumą,
- sudaryti prielaidas darbuotojams siekti profesinės karjeros, remiantis objektyviais vertinimais.

Renginių organizavimas rajono bendruomenei - nuolatinė klubinių kultūros įstaigų darbuotojų veikla. 2008 metais suorganizuoti 538 mėgėjų meno kolektyvų koncertai, 645 kiti renginiai bendruomenei, 100 akademinių koncertų ir spektaklių, 87 kino filmai, renginiuose apsilankė 161053 suaugę ir 33530 jaunimas ir vaikai.

Viena iš kultūros centrų veiklos funkcijų - skatinti ir ugdyti meninę veiklą, telkti įvairių žanrų mėgėjų kolektyvus, įvairių pomėgių klubus ir būrelius, rengti meno mėgėjų festivalius, įvairių žanrų konkursus, šventes, koncertus. Rajono mėgėjų meno kolektyvų žanrų įvairovė nekinta. Rajone populiarūs vokaliniai ansambliai, liaudiškos muzikos kapelos. Klubinėse įstaigose nėra pučiamųjų orkestrų. Nepakankamai į mėgėjų meninę veiklą įtraukti vaikai ir jaunimas, pensinio amžiaus žmonės.

2009 m. mėgėjų meno kolektyvų pagal žanrus ir dalyvių juose suvestinė

Žanrai	Suaugusių		vaikų ir jaunimo		Iš viso	
	Kolektyvai	Dalyviai	Kolektyvai	Dalyviai	Kolektyvai	Dalyviai
Meno mėgėjų	99	1023	34	380	133	1403
Dainų šventėje dalyvavusių meno mėgėjų	8	165	2	24	10	189
Studijos, būreliai, klubai	29	369	17	161	46	530

2 priede pateiktas Kėdainių rajono palyginimas su kitų Respublikos KC mėgėjų meno kolektyvais.
Kėdainių rajonas pirmauja visomis pozicijomis.

3 priede pateikta visų rajono kultūros įstaigų veiklos analizė, palyginimui pateiktas vidurkis visų savivaldybių veikla.

KULTŪROS ĮSTAIGŲ FINANSAVIMAS

Kultūros įstaigos gali gauti valstybės ir savivaldybių biudžetų asignavimų, teisės aktų nustatyta tvarka dalyvaudami Kultūros ministerijos, apskričių, savivaldybių tarybų skelbiamuose konkursuose atitinkamoms kultūrinės veiklos programoms, finansuojamoms iš valstybės arba savivaldybių biudžetų, vykdyti.

Valstybė ir savivaldybės iš savo biudžeto lėšų gali papildomai finansuoti kultūros įstaigų veiklą organizuojant valstybines šventes.

Kėdainių rajono savivaldybės biudžeto lėšos kultūros įstaigų išlaikymui

	tūkst. Lt		
	2007m.	2008 m.	2009 m.
Krašto muziejus	618,8	837,7	692,7
M. Daukšos viešoji biblioteka	1549,7	1825,5	1701,7
Kultūros centrai	1920,8	2349,60	2030,0
	4089,3	5012,8	4424,4

2009 metais M. Daukšos viešajai bibliotekai, krašto muziejui ir kultūros centrams finansavimas iš biudžeto lyginant su 2008 metais sumažintas 588,4 tūkst. Lt. arba 11,7 proc..

2009 metais iš biudžeto Kėdainių rajono **kultūros veiklos plėtrai** planuojamos išlaidos 4606,3 tūkst. Lt arba 3,3 proc. (nuo bendro biudžeto plano). Visos rajono savivaldybės kultūros įstaigos biudžeto lėšų gauna pagrįdai pastatams bei etatams išlaikyti - 62,8 proc. (2894,7 tūkst. Lt - darbo užmok.), veiklai organizuoti (renginiams, parodoms, koncertams) lėšų beveik nelieta. Iš salių nuomos ar kt. uždirbti pinigai daugiausia naudojami materialinei bazei stiprinti.

Nepakankamas finansavimas verčia teikti vis daugiau mokamų paslaugų, todėl daugėja žmonių, negalinčių pasinaudoti kultūros įstaigų teikiamomis paslaugomis.

Rajone formuojant kultūros politiką - nepasirinktos prioritinės rajono kultūros raidos kryptys, todėl negalima vertinti kuri yra prioritinė, kam reikėtų skirti didesnę finansavimą.

Įvertinus tai, kad 2009 sausio 1 d. rajone gyveno 64227 gyventojai, tai **vienam rajono gyventojui tenka:**

- Krašto muziejui skirtų lėšų - 10,79 Lt, be darbo užmok. išlaidų - 0,45 Lt
- M. Daukšos viešosios bibliotekos - 25,31 Lt, be darbo užmok. išlaidų - 0,94 Lt
- Kultūros centrų - 31,61 Lt, be darbo užmok. Išlaidų - 0,93 Lt

Atlikti veiklos auditai Truskavos, Josvainių, Šėtos kultūros centruose. Centralizuotas vidaus audito skyrius auditavo Krakių ir Akademijos kultūros centrus. Paruoštos audito ataskaitos.

Išvada:

Rajone formuojant kultūros politiką - nepasirinktos prioritinės rajono kultūros raidos kryptys, todėl negalima vertinti kuri yra prioritinė, kam reikėtų skirti didesnę finansavimą.

Nepakankamas finansavimas verčia teikti vis daugiau mokamų paslaugų, todėl daugėja žmonių, negalinčių pasinaudoti kultūros įstaigų teikiamomis paslaugomis.

Kėdainių rajone nevykdomas Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymas 2004-12-31 Nr. IV-441 „Dėl valstybės ir savivaldybių kultūros centrų kultūros ir meno darbuotojų atestavimo nuostatų tvirtinimo“.

Nepakankamai kaimiškuose kultūros centruose į mėgėjų meninę veiklą įtraukti vaikai ir jaunimas, pensinio amžiaus žmonės.

Pastatų būklės ir materialinės bazės atitikties kultūros centrų standartams įrodo, kad 26 proc. kultūros įstaigų patalpų būklė yra bloga, joms sutvarkyti reikia didelių investicijų.

2.2 Švietimo ir kultūros departamento kultūros skyrius

Skyrius – Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros departamento struktūrinis padalinys, išlaikomas savivaldybės biudžeto lėšomis, veikiantis pagal Skyriaus nuostatus, patvirtintus savivaldybės administracijos direktoriaus.

Skyrius savo veikloje vadovujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, įstatymais, Vyriausybės nutarimais, rajono Tarybos sprendimais, mero potvarkiais, administracijos direktoriaus įsakymais, Švietimo ir kultūros departamento direktoriaus įsakymais ir šiais nuostatais.

Svarbiausi skyriaus uždaviniai:

- Įgyvendinti kultūros, jaunimo politiką, Lietuvos Respublikos įstatymus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus, ministrų įsakymus, rajono savivaldybės

tarybos sprendimus, administracijos direktoriaus įsakymus ir kitus teisės aktus, reglamentuojančius kultūros veiklą.

- Formuoti ir įgyvendinti rajono savivaldybės kultūros politiką muziejų, bibliotekų, etninės kultūros, meno mėgėjų veikloje bei kitose kultūros srityse.

Įgyvendinant Kėdainių rajono savivaldybės 2007-2011 m. kultūrinės veiklos strategiją, Kultūros skyriaus specialistai iniciavo ir organizavo renginių ciklą „Vasara Kėdainiuose“, miesto gimtadienio šventes, rudens šventes seniūnijose, pagyvenusių žmonių renginius, Kalėdų ir Naujųjų metų renginius, kultūros dienos renginius.

Skyriuje patvirtinti 4 darbuotojų etatai, tačiau vyr. specialistė Dovilė Vintortė nuo 2007 m. vaiko priežiūros atostogose. L. Vikiraitė nuo š. m. rugpjūčio 1 d. nedirba. Šiuo metu dirba skyriaus vedėjas K. Stadalnykas, vyr. specialistė A. Stadalnykienė (jaunimo koordinatore). Vienas likęs specialistas negali pilnai ir aktyviai formuoti viso rajono kultūros politiką.

2.3 “Kultūros veiklos plėtra“ programos asignavimai

„Kultūros veiklos plėtra“ programoje 2009 m. savivaldybės administracijai numatytos išlaidos 375,7 tūkst. Lt, iš jų :

- savivaldybės administracijai - 146,8 (98,0 darbo užmok.)
- jaunimo veiklai - 18,0
- kultūros renginiams - 169,1
- VŠĮ „Laiptai į viltį“ - 37,9
- VŠĮ „Laiptai į viltį“
(paskolos grąžinimui) - 3,9

Asignavimai savivaldybės administracijai - 146,8 (98,0 darbo užmok.) tūkst. Lt. skirti kultūros skyriaus išlaikymui (17,4 tūkst. Lt), bei darbuotojų darbo užmokesčiui sumokėti.

A.Stadalnykienei – darbui su jaunimu specialistei, darbo užmokestis mokamas iš valstybės deleguotų lėšų.

Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros departamento direktoriaus 2009m. lapkričio 3 d. įsakymu Nr. ŠK-54 patvirtinta savivaldybės 2009 m. kultūrinės veiklos priemonių sąmata.

2009 M. KULTŪRINĖS VEIKLOS PRIEMONIŲ SĄMATA

Eilės Nr.	Priemonės pavadinimas	Lėšos Lt
1.	Finansuoti kultūros projektus	7400
2.	Teikti Krašto kultūros premiją	3200
3.	Sudaryti sąlygas mėgėjų meno plėtotei (kostiumai)	32000
4.	Plėtoti tarptautinius kultūros mainus	37300
4.1.	Organizuoti tarptautinį forumą „Švedija - 2009“	27300
4.2.	Finansuoti mėgėjų meno kolektyvų dalyvavimą tarptautiniuose renginiuose	10000
5.	Organizuoti rajono savivaldybės renginius:	89200
5.1.	Rajono dainų ir šokių šventė	10000
5.2.	Dalyvavimas Lietuvos tūkstantmečio dainų šventėje „Amžių sutartinė“	17000
5.3.	Renginių ciklas „Vasara Kėdainiuose“	5000
5.4.	Miesto gimtadienis „Kėdainiams - 637“	20250
5.5.	Kauno apskrities diena ir kiti regioniniai, respublikiniai renginiai	2000
5.6.	Rudens šventės ir advento renginiai rajono seniūnijose	10450
5.7.	Pagyvenusių žmonių renginiai	3000
5.8.	Atmintinų dienų renginiai	12000
5.9.	Kultūros ir meno renginiai	8000
5.10.	Europos kultūros paveldo dienos	1500
	Viso:	169100

Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros departamento direktoriaus 2009 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. ŠK - 40 buvo patvirtinta Kėdainių rajono savivaldybės kultūros projektų 2009 m. sąmata ir pasirašytos projektų įgyvendinimo sutartys.

Įstaiga, organizacija	Projekto pavadinimas	Sutartis	Skirta suma Lt
Truskavos KC	„Truskavos vasara: respublikinis medžio drožėjų pleneras“	2009-06-10 sutartis Nr. VP-412	5000
Mikalojaus Daukšos viešoji biblioteka	„Skaitome kartu“	2009-06-25 sutartis Nr.VP-479	600
Krakių KC	„Gyvųjų amatų diena Krakėse“	2009-06-25 sutartis Nr.VP- 480	1800
			7400

Išvada:

1. Kultūros skyriuje nepakanka specialistų (šiuo metu dirba tik du specialistai), kurie galėtų kvalifikuotai ir profesionaliai formuoti rajono kultūros politiką.
2. Auditorių nuomone, rajono savivaldybės renginių išlaidos turėtų būti planuojamos ir skiriamos kultūros centrams.
3. Nepakankamai finansuojami rajono mastu vykdomi kultūros projektai. 2009 m.-7400 Lt.

Savivaldybės kultūros taryba

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 10 dalimi Kėdainių rajono savivaldybės taryba 2006-01-27 sprendimu Nr.-14 patvirtino Kėdainių rajono savivaldybės kultūros tarybą, patvirtino kultūros tarybos nuostatus. Nuostatai reglamentuoja Kėdainių rajono savivaldybės kultūros tarybos uždavinius, funkcijas, teises, pareigas bei darbo organizavimą. Taryba yra patariamoji institucija, atliekanti konsultavimo bei koordinavimo funkcijas, įgyvendinant rajono savivaldybėje valstybės kultūros politiką. Tarybos išvados ir pasiūlymai yra rekomendaciniai, teikiami savivaldybės Tarybai, administracijai, kultūros įstaigoms. Tarybos pagrindinis uždavinys - teikti išvadas ir pasiūlymus dėl valstybės kultūros politikos įgyvendinimo Kėdainių rajono savivaldybėje.

Tarybą sudaro 11 narių: trys savivaldybės Tarybos Švietimo ir kultūros komiteto nariai, du savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros departamento darbuotojai, po vieną Kėdainių krašto muziejaus, Kėdainių kultūros centro, Mikalojaus Daukšos viešos bibliotekos ir kaimiškų seniūnijų kultūros centrų atstovą, du nevyriausybinų organizacijų atstovai. Tarybos posėdžiai organizuojami ne rečiau kaip 4 kartus per metus.

Kėdainių rajono savivaldybės taryba 2007-06-22 sprendimu Nr.TS-230 pakeitė Kėdainių rajono savivaldybės kultūros tarybos sudėtį.

Svarstyti aktualūs klausimai, pateikti pasiūlymai:

- Dėl Kėdainių rajono savivaldybės 2007-2011 m. kultūrinės veiklos strategijos įgyvendinimo,
- Dėl 2008 m. kultūrinės veiklos projektų konkurso,
- Dėl Tūkstantmečio minėjimo Kėdainių rajone programos projekto,
- Dėl Kultūrinės veiklos Kėdainių rajono savivaldybėje 2008 metais,
- Dėl Kultūros projektų prioritetų 2009 m.

Manome, kad kiekvienas Kėdainių rajono gyventojas turi vienodas galimybes pažinti kultūrą, mėgautis ja, dalyvauti jos kūrimo procese. Tam turi įtakos kultūros centrai, bibliotekos, muziejai. Manome, kad šios kultūros įstaigos artimai bendradarbiauja, tuo daro įtaką vietos kultūros politikai.

REKOMENDACIJOS

Savivaldybės administracijos direktoriui:

1. *Ipareigoti administracijos Švietimo ir kultūros departamento direktorių J.Lukoševičių:*
 - paruošti naują kultūros politikos planavimo dokumentą, apjungiantį kultūros politikos strategines, valdymo bei finansavimo kryptis, tikslus, priemones, prioritetus, kultūros srities programas. Bendrų priemonių, rajono kultūros politikos tikslams ir uždaviniams įgyvendinti “;
 - vadovautis Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymu 2004-12-31 Nr. ĮV-441 „Dėl valstybės ir savivaldybių kultūros centrų kultūros ir meno darbuotojų atestavimo nuostatų tvirtinimo“ organizuojant kultūros darbuotojų atestaciją.
 - Peržiūrėti Kultūros skyriuje etatinę struktūrą, kad galima būtų kvalifikuotai ir profesionaliai formuoti rajono kultūros politiką.
2. Formuojant kultūros politiką numatyti 05 programoje „Kultūros veiklos plėtra“ planuojamus asignavimus :
 - pasirinktų prioritetinių rajono kultūros raidos krypčių veiklos programoms,
 - rajono mastu vykdomų kultūros projektų finansavimui,
 - pagal galimybę, muziejinių eksponatų restauravimui.
3. Spręsti Krašto muziejaus fondų saugyklų patalpų praplėtimo klausimą.
4. Patvirtinti, naują paruoštą, Kėdainių Mikalojaus Daukšos viešosios bibliotekos teikiamų mokamų paslaugų sąrašą ir įkainius.
5. Spręsti pastatų būklės ir materialinės bazės atitikties kultūros centrų standartams.

Savivaldybės kontrolierė

Zita Valiauskienė

Vyr. specialistė

Angelina Gadeikienė